

Nr B 94

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående viss omläggning av atomenergiprogrammet.

(4:e avd.)

I propositionen nr B 49 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 17 oktober 1958, föreslagit riksdagen att godkänna den ändrade uppläggning av atomenergi-programmet som i propositionen anmäles.

Vid 1957 års riksdag fattades beslut om byggande av två atomenergianläggningar, nämligen dels atomkraftvärmestation R3 i Ågesta, som skulle utföras av Aktiebolaget Atomenergi (atombolaget) i samarbete med Stockholms elektricitetsverk (elverket), dels ock atomvärmestationen Adam i Västerås, vid vars tillkomst vattenfallsstyrelsen och atombolaget skulle samverka (prop. 1957: 1, bil. 12 och 27; SU 9 och 10; Rskr 10 och 140). I fråga om Adam anvisades för budgetåret 1957/58 ett begynnelseanslag av 2 mkr å statens vattenfallsverks fond under rubriken Atomenergianläggningar. Under samma anslagsrubrik har för innevarande budgetår anvisats ett belopp av 15 mkr för ett fortsatt utbyggande av Adam samt för påbörjande av atomkraftstationen Eva (prop. 1958: 1, bil. 27; SU 9; Rskr 118).

I skrivelse den 30 augusti 1958 har *vattenfallsstyrelsen* anmält, att styrelsen med övriga berörda parter träffat överenskommelser om sammanförande av R3 och Adam till ett projekt. Styrelsen har i samband därmed hemställt om bemyndigande att använda de under anslaget Atomenergianläggningar anvisade medlen för styrelsens andel i den gemensamma anläggningen.

Beträffande den närmare motiveringen för styrelsens förslag torde få hänvisas till propositionen (s. 2—4).

Över framställningen har yttrande avgivits av *Delegationen för atomenergifrågor* (s. 4 och 5).

Departementschefen har i frågan anfört följande.

Vid anmälan av anslagsbehoven för atomenergiprogrammet i 1957 och 1958 års statsverkspropositioner anförde jag bland annat, att de båda värmereaktorprojekten R3 och Adam icke är likvärdiga ur utvecklingsprogrammets synpunkter. R3-reaktorn, som konstruerats för samtidig produktion av värme och elkraft, bedömdes på grund av sin högre arbetstemperatur ge de största

erfarenheterna för de fortsatta utvecklingsarbetena inom landet, varför det var angeläget, att i första hand denna reaktor färdigställdes. Vid sidan härav borde i andra hand vattenfallsstyrelsens anläggning i Västerås komma till stånd så snabbt som personal- och tillverkningsresurser medgav. Adam-projektets betydelse bestod framför allt däri, att det gav vattenfallsstyrelsen möjlighet till ett konkret arbetsprojekt på atomenergiområdet, där styrelsen i en nära framtid måste vara beredd för större insatser. Det syntes även värdefullt, att den svenska industrien genom att också ett andra värmeverk kom till stånd fick ökade möjligheter att tidigt förvärva erfarenheter av reaktor-tillverkning och reaktorkonstruktion.

De uppskattningar av anläggningskostnaderna, som låg till grund för beslutet att bygga två reaktorer, har nyligen fått väsentligt revideras, sedan noggrannare underlag för kostnadsberäkningarna kommit fram. Man räknar numera med att anläggningskostnaden för vardera projektet skulle komma att uppgå till storleken 100 mkr, vilket innebär mer än en fördubbling av de tidigare uppskattade kostnaderna. En omprövning av de tidigare åtagandena har med anledning härav företagits av berörda intressenter. De förnyade övervägandena har lett fram till de överenskommelser, som refererats i det föregående och som i korthet innebär, att man enats om att sammanföra R3 och Adam till ett projekt, förlagt till Ågesta. Kostnaderna för den sammanslagna anläggningen skall, i den mån de ej beöper på elverket i Stockholm, i princip delas lika mellan vattenfallsstyrelsen och atombolaget.

Jag har ej något att erinra mot denna nya uppläggning, som synes ge såväl vattenfallsstyrelsen som industrien tillfredsställande möjligheter att förvärva erfarenheter på atomenergiområdet. Som en konsekvens härav bör, därest riksdagen ej har något att erinra häremot, de investeringsmedel, som hittills anvisats för Adamprojektet å anslaget till Atomenergianläggningar under statens vattenfallsverks fond, få disponeras för vattenfallsstyrelsens andel i den sammanslagna anläggningen.

Uskottet. Vad departementschefen sålunda anfört och förordat har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må godkänna den ändrade uppläggning av atomenergiprogrammet som i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 17 oktober 1958 förordats.

Stockholm den 25 november 1958

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Närvarande: se under utlåtandet nr 93.